

Глізнуца М. Ю., к.е.н., старший викладач

(Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків), **Колотюк О. І.**

(Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків)

УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМ КАПІТАЛОМ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Досягнення науково-технічного прогресу виявляються перш за все в тому, що основною рушійною силою економічного і соціального розвитку стає інтелектуальний потенціал [1]. Сучасна економіка розвинених країн – це економіка, заснована на знаннях, інноваційних рішеннях, джерелом та механізмом розвитку якого є інтелектуальна діяльність, що забезпечує в кінцевому підсумку створення матеріальних цінностей [2].

Користувачі інтелектуального капіталу відмінні між собою і в питанні відносин до двох важливих елементів інтелектуального капіталу: людей з втіленими в них «прихованими» знаннями і кодифікованим знанням. Щодо останнього поняття відмітимо, що після того як чийсь невиражені (невиявлені) знання фіксуються в інформаційному просторі (винахід, звіт про НДР, електронний або інший носій інформації), вони стають кодифікованим активом фірми. Кодифіковані інтелектуальні активи захищені патентами, свідоцтвами, авторським правом, товарними знаками, комерційною таємницею або іншим способом. Вони захищаються законом і іменуються терміном «інтелектуальна власність». Інтелектуальна власність має особливе значення, оскільки є кінцевим, формалізованим результатом інтелектуальної праці людей, об'єктом

ринкових відносин, безпосередньо беручи участь в генеруванні грошового потоку конкретної економічної системи. Труднощі, пов'язані із складністю управління інтелектуальним капіталом, полягають в тому, що практика традиційного обліку не передбачає ідентифікації та виміру «нових» інтелектуальних активів в організаціях, особливо в тих, діяльність яких спирається на знання. «Нові» нематеріальні активи, такі як кваліфікація персоналу, взаємовідносини з клієнтами, моделі, комп'ютерні та адміністративні системи підтримки бізнесу не знаходять фіксації в традиційній моделі фінансової та управлінської звітності. Необхідно відзначити, що навіть традиційні нематеріальні активи, подібні торговим маркам, патентам і гудвілу, потрапляють у фінансові звіти українських підприємств тільки в тому випадку, якщо задовольняють строгим критеріям заповнення форм звітності, в іншому випадку вони, до останнього часу, просто опускалися з фінансової та статистичної звітності.

Оцінювання ІК буде не повноцінним без врахування тісного зв'язку між економікою, соціумом і якістю людського ресурсу. Все більш вчені різних наук підходять до розвитку з системних позицій, розуміючи, основу інноваційного потенціалу складають наукові кадри. Їх досвід і розробки забезпечують сам процес інноваційного розвитку підприємств, регіонів, країни в цілому [3].

1. Глізнуца М. Ю., Перерва П. Г. Бенчмаркінг як оцінювання інтелектуального потенціалу. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2015. С. 11–19. 2. Перерва П. Г., Глізнуца М. Ю. Дослідження зарубіжного досвіду оцінки інтелектуального потенціалу організацій. *Бізнес Інформ*. 2016. № 1. С. 49–55. 3. Глізнуца М. Ю. Вплив інтелектуального капіталу на інноваційний розвиток регіонів. *Економіка та суспільство*. 2017. № 9. URL: <http://economyandsociety.in.ua> (дата звернення: 10.05.2020).